

Eksamen i undervisningsfaget musik

Praktisk/mundtlig prøve

Titel

Musik som undervisningsfag

Fagets ECTS-omfang

35 ECTS-point

Mål

Ved fagets afslutning skal den studerende kunne:

- planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle inkluderende og inspirerende musikundervisning i skolen,
- tilegne sig, vurdere, omsætte og udvikle fagdidaktisk og musikpædagogisk viden i spændet fra praksis til forskning med blik for politisk bestemte rammer,
- vejlede og lede musikaktiviteter inden for sang, spil og bevægelse i klassefællesskabet såvel som for mindre grupper differentieret på baggrund af egne sanglige og instrumentale færdigheder og i forskellige musklærerroller,
- anvende egne færdigheder i sang og akkompagnement nuanceret og udtryksfuldt som arbejdsredskab i undervisning,
- forestå og indgå i kreative musikalske processer i skolen med fokus på elevernes leg, selvstændighed, virkelyst, lydhørhed og nysgerrighed blandt andet med brug af varieret musikteknologi,
- udøve, fortolke og formidle samt understøtte elevens læsning af musikteks ter og selvstændige arbejde med musik som strukturelt, æstetisk, kulturelt og historisk fænomen fra sam tidige og historiske musiktraditioner med varierede metodiske indfaldsvinkler,
- bidrage til skolens kulturelle fællesskaber og almene dannelsessigte, herunder i samspil med andre fag, professioner og kulturinstitutioner, og
- forholde sig til egen musklærerpraksis med henblik på et bæredygtigt musklærerliv personligt og i samarbejde med andre.

Form

Eksamen er en sammenhængende praktisk/mundtlig prøve i et musikfagligt fordybelsesområde. Prøven udfolder sig som praktisk gennemførelse af undervisning, der forberedes skriftligt og efterfølgende evalueres og kontekstualiseres mundtligt.

Prøven er en gruppeprøve med 2-3 studerende. Reeksamen/omprøve kan foretages individuelt efter samme form.

De studerende formulerer og indleverer forud for eksamen en beskrivelse af et fordybelsesområde på 3-5 normalsider. Fristen for indlevering af beskrivelsen beslattes af udbudsinstitutionen. Fordybelsesområdet beskrives med en kort begrundelse, oversigt over teoretisk understøttelse, herunder udvalgt litteratur, samt en oversigt over eksamens forløb og

indhold, herunder demonstration af sang og akkompagnement for hver studerende. Akkompagnement på klaver skal indgå for hver studerende i gruppen.

Den praktiske del: Den praktiske del af eksamen udformer sig som gennemførelse af konkret undervisning i musik rettet mod grundskolen – med grundskoleelever eller eventuelt med medstuderende eller lignende. Hver enkelt studerende skal demonstrere færdigheder i sang og akkompagnement.

Den mundtlige del af eksamen er en dialog mellem de studerende, eksaminator og censor. På baggrund af en kort præsentation og begrundelse af fordybelsesområdet reflekterer de studerende over den gennemførte undervisning med inddragelse af relevant teori, herunder fortsat udvikling af undervisningen. Eksaminator og censor kan i samtalen inddrage samtlige områder fra redegørelse for eksamensgrundlaget. De studerende kan relatere til erfaringer og artefakter fra praktik, hvis det er relevant.

Fordybelsesområdet udfolder et eksemplarisk musikfagligt indhold. Gennem fordybelsesområdet demonstrerer den studerende en bredde af undervisningsfagets samlede mål. Fordybelsesområdet skal indeholde en flerhed af udtryks- og aktivitetsformer samt teoretisk begrundede didaktisk-pædagogiske tilgange. De studerende kan i arbejdet med fordybelsesområdet anvende artikler, internetsøgning, samtalerobotter, egne noter m.v. som hjælpemidler.

De studerende disponerer selv eksamensforløbet, men de praktiske og mundtlige dele skal vægtes omtrent ligeligt.

Eksempler på censors og eksaminators tid:

Antal studerende	Praktisk	Mundtlig	Censur	Sum
(1)	35	25	10	70
2	55	45	15	115
3	70	60	20	150

Vurdering af forslaget

Da arbejdet blev sat i gang, identificerede vi en række forhold, som vi anså for vigtigt at forbedre i det nye forslag til eksamensordning. De forskellige forhold blev præsenteret for læringskonsulenten, for censorformanden og ikke mindst for kollegerne på professionshøjskolerne på en række møder, og der har været stor opbakning til de forhold, der burde forbedres. Hvordan er det så gået? Det ser vi på nedenfor:

1. Skriftlighed og samtaleroboter

I den eksisterende eksamensordning indgår en skriftlig opgave, men – især efter fremkomsten af avancerede samtaleroboter – kan det være svært at afgøre, om de studerende selv har skrevet opgaven. Problemet findes ikke i forslaget, da de tildelte ressourcer til eksaminator og censor (70 min. pr. studerende) efter vores overbevisning ikke længere rækker til at inkludere bedømmelse af en selvstændig skriftlig opgave. Det betyder en forringelse af muligheden for at bedømme den studerende kompetencer, men løser i det mindste problemet med brugen af samtaleroboter.

Der er i forslaget en skriftlig forberedelse af den praktisk/mundtlige eksamen, men denne bedømmes ikke særskilt, og vi har angivet, at den studerende kan anvende hjælpemidler efter eget valg, herunder samtaleroboter.

2. Bredde

Der er i den eksisterende eksamensordning er en tendens til, at de studerende *prøves i det, de er bedst til* og ikke i fagets bredde som angivet i bekendtgørelsen. Vi havde tilstræbt at imødekomme dette gennem lodtrækning – med meddelelse af lodtrækning tre dage inden eksamen – mellem tre fordybelsesområder, der skulle udvise en forskellighed i indhold, men dette blev forhindret af LLN, der først krævede lodtrækning tidligst 45 min. før eksamen og derefter 14 dage før eksamen (!). Vi endte dog med at undlade denne mulighed, da vi var bekymrede for, at de studerende så i for høj grad ville udskyde forberedelsen af eksamen til *efter* lodtrækningen og således ville få et mindre givende forløb. Problemet i den eksisterende eksamensordning er derfor ikke løst, men tværtimod forstærket.

3. Kendte situationer

De studerende *prøves i vid udstrækning i kendte situationer* i den eksisterende eksamensordning. For eksempel vælges den musikdidaktiske problemstilling i 1. og 2. delprøve af den studerende (frem for en stille opgave), og prøven i akkompagnement baserer sig som regel på en liste fremstillet af den studerende (frem for på en ukendt sang, prima/secunda vista), ligesom den korte tid til musikledelse gør forløbet i høj grad forudsigeligt. Dette kan være problematisk i forhold til en vurdering af den studerendes kompetencer, hvis kompetence her opfattes som evnen til at kunne håndtere komplekse og i vid udstrækning uforudsigelige musklærersituationer.

Forslaget imødegår til dels problemet ved at sikre en længere undervisningssekvens – netop for at give den studerende mulighed for at demonstrere evnen til at håndtere undervisning, hvor man ikke i detaljer kan forudsige forløbet, men må tage bestik af den konkrete situation. Desværre giver forslaget ikke mulighed for at vurdere den studerendes evne til at håndtere uprøvede situationer i forberedelsen: Det kan fx være evnen til at lære sig en ny sang at

kende, at lære et akkompagnement til en ny sang, at kunne inddrage et nyt emne fagligt og fagdidaktisk. Desuden måtte vi som nævnt desværre undlade lodtrækning, der også kunne have afbødet problemet.

4. Lærerroller

Der er i den eksisterende eksamensordning en hældning mod at prioritere stærkt lærerstyrede undervisningsformer, mens det kan være svært at demonstrere andre lærerroller og andre lærer/elev-forhold. Den eksisterende eksamensordning kan derfor også have en tendens til at forfordele studerende, der nok bliver gode musiklærere, men som ikke formår at „performe“. Forslaget afsætter mere tid til den praktiske undervisningssekvens, hvilket forhåbentlig giver mulighed for en større variation af lærerroller. Ved lodtrækning mellem flere fordybelsesområder var det desuden forventningen, at de studerende kunne vise en større variation af lærerroller, men det måtte vi som nævnt udelade.

5. Musik som samværsform

Der har i nyere musikpædagogik været en kritik af en forståelse af musik som primært performance, hvor individuel præstation er i centrum, og i stedet en betoning af samskabelse, glæde og virkelyst, hvilket vi har ønsket at fremme i forslaget. Det er i forslaget fortrinsvis forsøgt fremmet gennem muligheden for andre lærerroller – se ovenfor.

6. Kreative musikalske processer

Censurrapporter peger på et problem i forhold til, at den eksisterende eksamensordning kun i ringe grad prøver de studerendes kompetencer i kreative musikalske processer. I forslaget havde vi fortrinsvis forsøgt at imødekomme dette gennem kravet om bredde – se ovenfor.

Afsluttende bemærkninger

Til sidst skal det nævnes, at udvalget også havde forslag om en alternativ eksamensform, der indebar en kombination af elementer. Vi opgav dog denne form, da det – i den afsluttende del af processen – blev klart, at der ikke måtte være „delprøver“. Det har så siden vist sig, at det åbenbart ikke er et problem, blot det ikke kaldes delprøver...

I det hele taget har forløbet været *stærkt* kritisabelt. Betingelser og begrundelser har løbende ændret sig, det har været vanskeligt at få konsistens feedback, og det har således været umuligt at planlægge og gennemføre en god proces. Resultatet er derfor heller ikke efter vores vurdering tilfredsstillende, og der opfordres til, at eksamensordningen løbende evalueres med henblik på justering, samt at der åbnes for forsøg med alternative eksamensordninger.